

ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ ПІДПРИЄМЦЮ ПРО ПЕРЕВІРКИ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ: базові аспекти

Людмила ВЕЛИЧКО
юрист, патентний повірений

**Патентно-правова фірма
«ПАХАРЕНКО ТА ПАРТНЕРИ»**

e-mail: pakharenko@pakharenko.com.ua

Phone: +380 (44) 593 96 93

Fax: +380 (44) 451 40 48

Що таке перевірка?

Перевірка — одна із форм державного нагляду (контролю)

Державний нагляд (контроль) — діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі — органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища (ст. 1 Закону України «Про основні засади нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»)

Види перевірок: 1 / Планова перевірка

- затверджується не пізніше 1 грудня року, що передує плановому року або до 25 числа останнього місяця кварталу, що передує плановому;
- письмове повідомлення підприємства про проведення перевірки не пізніш як за 10 днів до дня здійснення перевірки;
- строк перевірки не може перевищувати 10 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва — 5 робочих днів.

Планові перевірки здійснюються відповідним органом державного нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів господарювання, яка віднесена:

- до високого ступеня ризику — не частіше одного разу на 2 роки;
- до середнього ступеня ризику — не частіше одного разу на 3 роки;
- до незначного ступеня ризику — не частіше одного разу на 5 років.

Види перевірок: 1 / Планова перевірка

ПРИКЛАД:

Основні критерії ризику за перевітками Держнаглядпраці

Критерії ризику	СГД з високим ступенем ризику/перевірки раз на 2 роки	СГД з середнім ступенем ризику/перевірки раз на 3 роки	СГД з незначним ступенем ризику/перевірки раз на 5 років
1. Чисельність працівників	Більш як 201 особа	50 - 200 осіб	До 50 осіб
2. Стан оплати праці	Розмір з/п менше мінімальної за виконану працівником місячну чи погодинну норму праці	З/п у мінімальному розмірі за кваліфіковану працю	Більше мінімальної з/п
3. Додержання вимог законодавства у разі звільнення працівників за ініціативою роботодавця	Протягом минулого та поточного років провели вивільнення працівників за ініціативою адміністрації або прийняли рішення щодо скорочення їх чисельності	—	—
4. Порухення законодавства про працю за результатами перевірок	Протягом попередніх 12 к. м. за результатами планових та позапланових перевірок виявлено грубі порушення вимог законодавства про працю, що мають ознаки злочинів за статтями 172, 173 і 175 КК України	Протягом попередніх 12 к. м. за результатами планових та позапланових перевірок виявлено порушення вимог законодавства про працю, за якими посадові особи СГД притягалися до адмінвідповідальності	—

Види перевірок: 1 / Планова перевірка

Статистичні дані (вибірково):

2452 підприємств Київської області були внесені до планів перевірок Держпраці у 2017 році;

249 підприємств високого ступеню ризику Запорізької області були внесені до планів перевірок Держпраці у 2017 рік. Також **49** у I кварталі, **24** – II кварталі, **20** – III кварталі, **17** – IV кварталі

НАПРИКЛАД:

За період з січня по листопад 2016 головні державні інспектори ГУ Держпраці Львівщини провели 1045 перевірок підприємств, установ, організацій області та фізичних осіб — підприємців, які використовують найману працю з питань дотримання вимог законодавства про працю. За результатами перевірок встановлено, що 68 осіб працювали без укладення (оформлення) трудового договору, 152 працівника без повідомлення ДФС та 183 особи, які працювали на умовах цивільно-правових угод, що мають ознаки трудових

Особливості формування плану податкових перевірок:

платники податків зможуть ознайомитись з планом-графіком на 2018 рік з 25 грудня 2017 року.

Важливо: Комплексна перевірка

- може бути здійснена у разі внесення одного й того самого суб'єкта господарювання до планів різних органів;
- суб'єкт господарювання має право відмовитися від проведення комплексної перевірки;
- план здійснення комплексних перевірок на відповідний плановий період для всіх органів державного нагляду (контролю) затверджує Державна регуляторна служба України;
- сумарна тривалість усіх планових заходів протягом календарного року щодо суб'єкта господарювання (комплексного планового заходу), не може перевищувати 30 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва — 15 робочих днів

ПРИКЛАД:

*До Плану комплексних перевірок на 2017 рік, затвердженого наказом Міністерства розвитку №1909 від 15.11.2016 р., увійшло понад **48 тисяч** компаній різних форм власності з різних секторів економіки та з різними ступенями ризику*

Види перевірок: 2 / Позапланова перевірка

*з'ясовуються лише ті питання,
необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення перевірки*

- ✓ за власним бажанням на підставі поданої заяви;
- ✓ виявлення та підтвердження недостовірності даних у документі обов'язкової звітності;
- ✓ перевірка виконання розпорядчих документів;
- ✓ неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності;
- ✓ за дорученням Прем'єр-міністра України;
- ✓ нещасний випадок;
- ✓ строк здійснення позапланового заходу не може перевищувати 10 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва — 2 робочих днів;
- ✓ отримання інформації, яка свідчить про порушення вимог **податкового** законодавства.

Види перевірок: 2 / Позапланова перевірка

СТРОКИ ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАПЛАНОВИХ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК

1. Тривалість не повинна перевищувати:

- 15 робочих днів – для великих платників податків,
- 5 робочих днів – для суб'єктів малого підприємництва,
- 10 робочих днів – для інших платників податків

2. Продовження строків перевірок можливе за рішенням керівника податкового органу не більш як:

- на 10 робочих днів – для великих платників податків;
- на 2 робочих дні – для суб'єктів малого підприємництва;
- на 5 робочих днів - для інших платників податків

Хто може проводити перевірки?

ПОСАДОВІ ОСОБИ ВІДПОВІДНОГО ОРГАНУ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ
(контролю), СЕРЕД ЯКИХ:

- ✓ Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба)
- ✓ Державна служба України з питань праці
- ✓ Державна служба України з надзвичайних ситуацій (пожежна безпека)

та

- ✓ Державна фіскальна служба України (ДФС)

Документи, які підтверджують повноваження та правомірність проведення перевірки

- Службове посвідчення
- Посвідчення (направлення) на проведення перевірки
- Копія посвідчення (направлення) на проведення перевірки для вручення

У випадку позапланової перевірки

- Документ, що є підставою проведення позапланового заходу
- Копія погодження центрального органу виконавчої влади стосовно позапланової перевірки

Фіксація результатів перевірки

За результатами здійснення перевірки складається акт про стан виконання вимог законодавства суб'єктом господарювання.

Акт має уніфіковану форму.

Вказується детальний опис виявленого порушення з посиланням на відповідну вимогу законодавства.

В останній день перевірки акт у двох примірниках підписується перевіряючим та особою, яка перевіряється.

Особа, яка перевіряється має право підписати акт із зауваженнями.

Відмова від підписання акта перевірки не звільняє від настання юридичних наслідків.

Можливі наслідки перевірки, якщо виявлено порушення

1/Складення і видача припису:

- термін складення – 5 робочих днів;
- термін надання – не пізніше 5 робочих днів;
- не передбачає застосування санкцій;
- законом передбачено термін на усунення виявленого порушення, може бути погоджений;
- підписується перевіряючим.

2/Складення і видача розпорядження:

- термін складення – 5 робочих днів;
- термін надання – не пізніше 5 робочих днів;
- містить строк на усунення виявленого порушення;
- може передбачати застосування санкцій;
- видається та підписується керівником органу державного нагляду (контролю) або його заступником.

3/Подання позову, у разі наявності підстав, про повне або часткове зупинення виробництва (припинення роботи).

Наслідки виконання/невиконання припису або розпорядження

Виконуються в строк – жодних санкцій не застосовується

Не виконується в строк – застосування штрафних санкцій:

- ☐ за виявлене порушення;
- ☐ за невиконання законних вимог посадових осіб

Відповідальність за невиконання припису або розпорядження визначена КУпАП

Стаття 188-². Ухилення від виконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів.

— штраф від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188-⁶. Невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, або створення перешкод для діяльності цього органу.

— штраф на посадових осіб від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 188-⁸. Невиконання приписів та постанов посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку.

— тягне за собою попередження або накладення штрафу на громадян від 0,5 до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від двох до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Припис, розпорядження, податкове рішення-повідомлення можуть бути оскаржені:

- до відповідного контролюючого органу вищого рівня (10 днів).
- до суду (1 місяць, 6 місяців та 3 роки).

Позови про визнання протиправним та скасування припису (податкового рішення-повідомлення, розпорядження тощо) розглядаються у порядку адміністративного судочинства.

Повідомлення особи, яка винесла податкове повідомлення-рішення про оскарження.

Адміністративна справа № 826/3557/16, позов задоволено повністю, припис скасовано

ПРИКЛАД 1:

«...Як зазначає Відповідач, що підставою для проведення позапланової перевірки АЗС ПАТ «Укрнафта» за адресою: м. Київ, Столичне шосе, 104/2, слугувало звернення громадянки ОСОБА_1 (zareestrovano 22.01.2016 p. №Д-0154).

(...)

З аналізу матеріалів справи та норм права, Суд приходить до висновку, що **підстав для призначення позапланової перевірки не було, оскільки третя особа 2 (громадянка ОСОБА_1) не подавала Скаргу щодо неякісного пального, яке придбано на АЗС ПАТ «Укрнафта» за адресою: м. Київ, Столичне шосе, 104/2...».**

Адміністративна справа № 826/4029/16, позов в частині скасування податкових повідомлень-рішень задоволено, податкові повідомлення-рішення скасовані

ПРИКЛАД 2:

«...Таким чином, висновок податкового органу про порушення позивачем вимог п. 138.4 ст.138, пп. 139.1.9 п.139.1 ст.139, п. 177.4 ст. 177 Податкового кодексу України №2755-VI від 02.12.2010 р. та заниження у 2013 році суми чистого оподатковуваного доходу на 27 666,17 грн, та у 2014 році — на 91031,66 грн *спростовується наданими до матеріалів справи документами.*

У зв'язку із чим податкове повідомлення — рішення від 30 грудня 2014 року № 0000881201, яким позивачу збільшено суму грошового зобов'язання по податку на доходи фізичних осіб за основним платежем на 17 804,68 грн., визначені штрафні (фінансові) санкції: 4451,17 грн *є неправомірним та підлягає скасуванню...».*

ПРИКЛАД 3:

«...підставою для проведення перевірки позивача було звернення фізичної особи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав. Проте, судом встановлено, що погодження з боку Державної служби України з питань праці для проведення перевірки ФОП ОСОБА_1 в період з 25.04.2016 по 28.04.2016 року у відповідачів, як і станом на момент видачі наказу на направлення для проведення перевірки, так і станом на момент її фактичного проведення було відсутнє. (...)

Суд критично оцінює надане відповідачами до суду погодження з боку Державної служби України з питань праці для проведення перевірки ФОП ОСОБА_1 (...) від 21.07.2016 року, яке було отримано ГУ Держпраці в Одеській області 21.07.2017 року, так як воно не є належним та допустимим доказом по вказаній справі, оскільки не може бути підставою для проведення перевірки в період з 25.04.2016 року по 29.04.2016 року. (...)

Проведення перевірки ФОП ОСОБА_1 25.04.2016 було здійснено відповідачами протиправно із порушенням норм Порядку № 390 та Закону України № 877...».

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Людмила ВЕЛИЧКО

**Патентно-правова фірма
«ПАХАРЕНКО ТА ПАРТНЕРИ»**

*Україна, м. Київ, Бізнес-центр «Олімпійський»,
вул. В. Васильківська, 72, 1-й під'їзд, 7-й поверх*

тел. +380 (44) 593 96 93

факс: +380 (44) 451 40 48

e-mail: pakharenko@pakharenko.kiev.ua